

СТАНОВИЩЕ

от проф. дфн Костадин Ганчев Ганев, НИГГГ-БАН

върху дисертационен труд за придобиване на образователна и научна степен
„доктор”

Автор на дисертационния труд: Лилия Иванова Бочева

Тема на дисертационния труд: Климатични вариации и оценка на опасни метеорологични явления по конвективни бури над България (1961-2010)

Настоящото становище е изготвено на основание на Заповед на Директора на НИМХ-БАН № 181 от 13.08.2014 г. и решение на заседанието на научното жури от 26.08.2014 г. То е съобразено с изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), Правилника за неговото приложение (ППЗРАСРБ), Правилника на БАН и Правилника на НИМХ-БАН по ЗРАСРБ. Становището е съставено от **три части** и заключение.

I. Изисквания към кандидата

От направената проверка по представените материали личи, че Л. Бочева е изпълнила изискванията на чл. 6 на ЗРАСРБ, на раздел II от ППЗРАСРБ и на чл. 33 ал.1. от Правилника на НИМХ-БАН по ЗРАСРБ за получаване на образователна и научна степен „доктор”, трябва да е.

II. Същностна част на становището

1. Актуалност на разработвания в дисертационния труд проблем в научно и научноприложно отношение: Актуалността на изследването на опасни метеорологични явления (ОМЯ) от конвективен произход се обуславя от няколко причини:

- Конвективните бури играят основна роля за определяне на времето и климата, като преразпределят топлина, влага и атмосферни газове по вертикалата и хоризонталата в атмосферата;

- Конвективните бури са опасно метеорологично явление, причина за огромни щети върху селскостопанска продукция, инфраструктура, жилищни и обществени сгради и дори за човешки жертви;

- Конвективните бури са екстремно метеорологично явление, чиято повтораемост се увеличава във връзка с предполагаемите глобални климатични промени.

В същото време последните анализи на гръмотевични бури и градови процеси, правени за територията на цялата страна, са публикувани между 1955 и 1989 година.

Ето защо смятам, че актуалност на разработвания в дисертационния труд проблем е във всякакво съмнение.

2. Степен на познаване състоянието на проблема и творческа интерпретация на литературния материал: В дисертацията са цитирани общо 186 заглавия. Това говори за познаване на световната литература по проблема. Целият текст на дисертацията, анализите и коментарите говорят, че Лилия Бочева действително дълбоко познава проблема и подхожда творчески към него.

3. Съответствие на избраната методика на изследване и поставената цел и задачи на дисертационния труд с постигнатите приноси: Методиката на изследване, най-общо е статистически анализ на огромен масив от данни. Наред с това е приложен емпиричен неадиабатен модел за облачна конвекция и е

извършен обобщен синоптичен анализ на обстановки, свързани с развитието на ОМЯ. Смятам, че избраната методика и техники на изследване съответстват на целите и задачите на дисертационния труд.

4. Научни и/или научно-приложни приноси на дисертационния труд: Аз приемам приносите в дисертационния труд, така както са формулирани от дисертанта. Смятам, че те могат да се отнесат към следните категории:

- създаване на нови класификации, методи на изследване, нови конструкции, технологии и т.н.;
- получаване и доказване на нови факти; получаване на потвърдителни факти.

Смятам, че създадените критерии за оценка, типизация и класификация на потенциално опасните валежи и групи мощни конвективни бури, както и получените пространствено-временните характеристики на случаите с гръмотевична дейност, градушки и потенциално опасни валежи за равнинната и полупланинска част на България имат непосредствено практическо значение и потенциал за внедряване.

5. Преценка на публикациите по дисертационния труд: Резултатите от дисертационния труд са публикувани в 3 статии (2 от тях в списания с импакт-фактор) и 6 в сборници на научни конференции. Всички публикации са колективни, но в повечето Л. Бочева е първи автор. Това вероятно говори за водещата и роля в изследванията.

6. Оценка на съответствието на автореферата с изискванията за изготвянето му, както и на адекватността на отразяване на основните положения и приносите на дисертационния труд: Мисля, че авторефератът е изготвен съгласно изискванията и вярно отразява съдържанието на дисертационния труд и основните приноси на дисертантката.

III. Мнения, препоръки и бележки

Не мисля, че дисертационният труд съдържа грешки, нито пък неточности и пропуски, които си заслужава да бъдат отбелязани.

Нямам лични впечатления от кандидата.

Заключение

От направената проверка на представените материали за конкурса не са констатирани нарушения в процедурата. Спазени са изискванията на Правилника на НИМХ-БАН към ЗРАСРБ.

Дисертацията представя едно изследване в което несъмнено е вложен много труд и са получени съществени резултати. Тя говори и за много добрата професионална подготовка на автора. Може да се твърди, че дисертацията напълно отговаря на изискванията към такъв труд. Ето защо, без никакви резерви, препоръчвам на уважаемото научно жури да присъди на Лилия Иванова Бочева образователната и научна степен "доктор".

19.09.2014

Изготвил становището:

проф. дфн Костадин Ганев